

Program prevencije ovisnosti u Zagrebačkoj i Krapinsko-zagorskoj županiji

»Dobro nije što se puši, guta, pije«

Projekt je dobio podršku županijskih povjerenstava za prevenciju zlorabe opojnih droga, Ureda za suzbijanje zlorabe opojnih droga Vlade RH i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH

Problem ovisnosti prisutan je u cijeloj Hrvatskoj pa tako i u Zagrebačkoj i Krapinsko-zagorskoj županiji. Struktura stanovništva u obje županije je približno ista: jedan dio živi u gradovima, a dio u ruralnim sredinama.

Glavni razlog zašto je izrađen zajednički program je nedostatak ljudi koji se bave problemima ovisnosti. U svakoj županiji djeluju pojedini stručnjaci ili educirane osobe iz područja prevencije ovisnosti no uglavnom su angažirani u svojim užim sredinama.

Da bi se uspješno provela prevencija ovisnosti, potrebno je izraditi program koji će obuhvatiti više vrsta ovisnosti, kao npr. pušenje, alkoholizam i ovisnost o opojnim drogama. Uglavnom se radi na prevenciji ovisnosti o opojnim drogama iako obje županije imaju i problem povećanja pijenja alkohola kod mladih. Također je sve prisutnije nasilje među djecom, začetak kojeg ima istu bazu kao i ovisnosti.

Želja je provoditi program prevencije tijekom cijele godine, a ne isključivo u mjesecu borbe protiv ovisnosti ili prilikom obilježavanja kakvog prigodnog datuma.

Glavni su ciljevi programa:

- edukacijom učenika, roditelja i nastavnog osoblja smanjiti broj mladih koji eksperimentiraju s opojnim drogama;
- smanjiti konzumaciju alkohola, odnosno cigareta;
- informiranjem mladih osoba te radom na razvoju njihove svijesti i stavovima omogućiti im da u ključnim trenucima donesu ispravne odluke, dobre za njihov pravilan daljnji razvoj.

Ciljna grupa su učenici VII. i VIII. razreda osnovne škole, a edukacija bi se odvijala u tri stupnja: s nastavnicima, odnosno stručnim suradnicima, obradilo bi se pet tema za predavanja za roditelje i pet tema za radionice s učenicima, koje bi oni provodili jednom u dva mjeseca s roditeljima i jednom mjesečno s učenicima u deset mjeseci školske godine; s roditeljima i s učenicima. Dodajmo tome i edukaciju stručnih suradnika u Crvenom križu, CZSS, u crkvama i vjerskim zajednicama.

Program je baziran na principu dobrovoljnosti, a nositelji su aktivnosti: centri za

prevenciju ovisnosti, Crveni križ, nevladine organizacije koje se bave prevencijom ovisnosti, škole uključene u projekt te županijski UO za zdravstvo i socijalnu skrb. Aktivnosti obuhvaćaju: edukaciju edukatora (suradnika, nastavnog osoblja), predavanja, radionice, sat razredne zajednice, sportske susrete i gostovanja sportaša i stručnjaka.

Edukacija obuhvaća: profesore, nastavnike i drugo stručno osoblje u školama, volontere pri Crvenom križu i CZSS, roditelje, učenike. Stručno osoblje (edukatore) potrebno je educirati za održavanje radionica i predavanja na sve teme predviđene za roditelje i učenike.

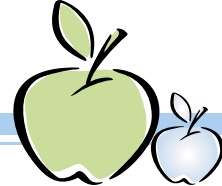
Teme će (za roditelje) biti: KOMUNIKACIJA kao temelj sporazumijevanja, ADOLESCENCIJA – razumijevanje karakteristika ove razvojne faze, odgovorno RODITELJSTVO – svijest o roditelju kao modelu, edukacija o PREPOZNAVANJU SIMPTOMA OVISNOSTI I POSLJEDICA OVISNOSTI te KONFLIKTI I NJIHOVO RJEŠAVANJE – uzroci i povodi

konflikata, njihovo razumijevanje i načini rješavanja.

Teme će (za učenike) biti: PROBLEMI U KOMUNIKACIJI, SAMOPOUZDANJE, SAMOPOŠTOVANJE I OSJEĆAJI – pomoć u formiranju zdrave ličnosti koja ima stavove i osjećaje koje zna pokazati i koje zna razumjeti, pravovremene i točne INFORMACIJE o opojnim drogama i zdravlju, DEFINIRANJE ŽIVOTNOG CILJA – pomoć pri definiranju što tko želi od života i kako to postići te što eventualno mogu biti olakotne ili otegotne okolnosti na putu do cilja te SAMOPROCJENA I PROCJENA – naučiti načine kvalitetne samoprocjene i procjene, te omogućiti usporedbu jednog i drugog za procjenjivane pojedince.

Projekt traje kontinuirano, tako da ciklus započinje s početkom školske godine, a završava krajem školske godine. Škole i razredi koji su uključeni u projekt nastavljaju projekt, a uključuju se nove škole i razredi ovisno o interesu.

EVALUACIJA bi se provela nakon druge godine realizacije projekta te nakon toga po završetku školske godine. Podaci se mogu grupirati po razredu, školi, općini ili gradu te županiji. Kroz izvjesno vrijeme stvorila bi se baza podataka o stanju u prevenciji ovisnosti, koja bi se dopunjavala.

Projekt je dobio podršku županijskih povjerenstava za prevenciju zlorabe opojnih droga, Ureda za suzbijanje zlorabe opojnih droga Vlade RH i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH.

Suradnici na ovom jedinstvenom međuzupanijskom PROJEKTU su: Katarina Gerbl, dipl. soc. radnica, voditeljica Centra za prevenciju ovisnosti Zagrebačke županije; Dubravko Klarić, dipl. kriminalist, predsjednik

Stručnog povjerenstva za prevenciju ovisnosti Zagrebačke županije; mr. sc. Sandra Vuk-Pisk, dr. med. spec. psihijatar, zamjenica predsjednika Stručnog povjerenstva za prevenciju ovisnosti Krapinsko-zagorske županije te Biserka Špiljak, prof. psihologije, član Stručnog povjerenstva za prevenciju ovisnosti Krapinsko-zagorske županije.

Nataša Koradžija, dipl. soc. radnica, koordinatorica Centra za prevenciju ovisnosti Krapinsko-zagorske županije

Davorin Gajnik, dipl. pravnik, pročelnik Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Zagrebačke županije
davorin.gajnik@zg.htnet.hr

Što je Hrvatska mreža zdravih gradova?

Hrvatski Zdravi gradovi okupljaju se, već od 1988. godine, unutar asocijacije nazvane Hrvatska mreža zdravih gradova. Misija je Mreže podržati gradove i županije, članove u nastojanjima da uspostave i vode respektabilne projekte Zdravog grada i Zdrave županije, projekte koji će moći ostvariti utjecaj te pomoći u izgradnji društvene politike zdravlja lokalno i nacionalno. Redovite godišnje aktivnosti Mreže (veljača – tečaj »Zdravlje u zajednici«, travanj – Sajam zdravlja, srpanj – Motovunska ljetna škola, listopad – Poslovni sastanak mreže) okupljaju i povezuju članove, olakšavaju razmjenu iskustava, spoznaju, ideja i aktivnosti, unapređuju međusobnu suradnju te omogućavaju pružanje (i dobivanje) praktične pomoći i podrške. Tokom sedamnaest godina postojanja projekta Zdravi grad u Hrvatskoj poticali smo gradove da organiziraju lokalne projekte maksimalno poštujući specifičnost svoje sredine, njene probleme i potencijale. Rješavajući prioritetne probleme grada, noseći se sa nizom izazova bremenitog okruženja projektni su timovi prikupili ogromno praktično iskustvo djelovanja na promicanju zdravlja svojih sugrađana. Putem obrasca za prijavu projekata prikupili smo postojeća iskustva uspješno provedenih intervencija unutar Hrvatske mreže Zdravih gradova, tematski smo ih razvrstali i publicirali u elektronskom obliku (na web stranicama mreže www.zdravi-gradovi.com.hr – Što radimo). Poseban je napor uložen u organizaciju okupljanja tematskih grupa formiranih oko (od gradova) odabranih prioritetnih problema: nezaposlenost, obitelj i zdravlje, zdravo urbano planiranje, prevencija ovisnosti, slobodno vrijeme mladih, kvaliteta života starih, Škole demokracije – Vijeća mladih, mediji i zdravlje i Zdrave županije (program »Rukovođenje i upravljanje za zdravlje«).

Prvi tim edukatora u projektu Zdrava županija